Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 16ης Ιανουαρίου 2025*

«Προδικαστική παραπομπή – Αεροπορικές μεταφορές – Κανονισμός (ΕΚ) 261/2004 – Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο α′ – Δικαίωμα επιστροφής του αντιτίμου του αεροπορικού εισιτηρίου σε περίπτωση ματαίωσης της πτήσης – Επιλογή μεταξύ της επιστροφής του αντιτίμου με την καταβολή χρηματικού ποσού και της επιστροφής του αντίτιμου με ταξιδιωτικά κουπόνια – Άρθρο 7, παράγραφος 3 – Έννοια της φράσης "εφόσον συμφωνήσει ενυπογράφως ο επιβάτης" – Δημιουργία από τον επιβάτη λογαριασμού μιλίων στον διαδικτυακό τόπο του αερομεταφορέα»

Στην υπόθεση C-642/23,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Landgericht Düsseldorf (πρωτοδικείο Ντίσελντορφ, Γερμανία) με απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 2023, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 26 Οκτωβρίου 2023, στο πλαίσιο της δίκης

Flightright GmbH

κατά

Etihad Airways P.J.S.C.,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Gavalec (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, Z. Csehi και F. Schalin, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: L. Medina

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Flightright GmbH, εκπροσωπούμενη από τους M. Michel και R. Weist, Rechtsanwälte,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον G. von Rintelen και την N. Yerrell,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 3, και του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 295/91 (ΕΕ 2004, L 46, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2006, L 365, σ. 89).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Flightright GmbH, εκδοχέα των απαιτήσεων μιας επιβάτιδας (στο εξής: εκχωρήτρια), και του αερομεταφορέα Etihad Airways P.J.S.C. (στο εξής: Etihad Airways), με αντικείμενο την επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου της εκχωρήτριας λόγω ματαίωσης της πτήσης της.

Το νομικό πλαίσιο

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1, 2, 4 και 20 του κανονισμού 261/2004 έχουν ως εξής:

«(1) Η ανάληψη δράσης από την [Ευρωπαϊκή] Κοινότητα στο πεδίο των αερομεταφορών θα πρέπει να αποβλέπει, μεταξύ άλλων, στην εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας του επιβατικού κοινού. Θα πρέπει εξάλλου να ληφθούν πλήρως υπόψη οι απαιτήσεις προστασίας των καταναλωτών.

(2) Η άρνηση επιβίβασης και οι ματαιώσεις πτήσεων ή οι μεγάλες καθυστερήσεις προκαλούν σοβαρή αναστάτωση και ταλαιπωρία στους επιβάτες.

[…]

(4) Η Κοινότητα θα πρέπει συνεπώς να ανυψώσει το επίπεδο προστασίας που προβλέπει ο [κανονισμός (ΕΟΚ) 295/91 του Συμβουλίου, της 4ης Φεβρουαρίου 1991, για τη θέσπιση κοινών κανόνων σχετικών με ένα σύστημα αντισταθμιστικών παροχών σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης κατά τις τακτικές αεροπορικές μεταφορές (ΕΕ 1991, L 36, σ. 5)], για να ενισχυθούν τα δικαιώματα των επιβατών αφενός, και για να εξασφαλισθεί ότι οι αερομεταφορείς δρουν υπό εναρμονισμένους όρους μέσα σε μια ελευθερωμένη αγορά, αφετέρου.

[…]

(20) Οι επιβάτες θα πρέπει να ενημερώνονται πλήρως για τα δικαιώματά τους σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης, ώστε να μπορούν να τα ασκούν πραγματικά.»

4 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 261/2004 προβλέπει τα εξής:

«Σε περίπτωση ματαίωσης μιας πτήσης, οι επιβάτες δικαιούνται:

α) βοήθεια από τον πραγματικό αερομεταφορέα σύμφωνα με το άρθρο 8, […]

[…]».

5 Το άρθρο 7 του κανονισμού 261/2004, το οποίο επιγράφεται «Δικαίωμα αποζημίωσης», ορίζει στις παραγράφους 1 και 3 τα εξής:

«1. Όταν γίνεται παραπομπή στο παρόν άρθρο, ο επιβάτης λαμβάνει αποζημίωση […]

[…]

3. Η αποζημίωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 καταβάλλεται σε ρευστό, με ηλεκτρονικό τραπεζικό έμβασμα, με τραπεζική εντολή ή επιταγή, ή, εφόσον συμφωνήσει ενυπογράφως ο επιβάτης, με ταξιδιωτικά κουπόνια (voucher) ή/και άλλες υπηρεσίες.»

6 Το άρθρο 8 του κανονισμού 261/2004, το οποίο επιγράφεται «Δικαίωμα επιστροφής χρημάτων ή μεταφοράς με άλλη πτήση ή άλλο μεταφορικό μέσο», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Όταν γίνεται παραπομπή στο παρόν άρθρο, παρέχεται στον επιβάτη η δυνατότητα να επιλέξει:

α) – την εντός επτά ημερών επιστροφή, με τους τρόπους που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 3, του πλήρους αντιτίμου του εισιτηρίου του, στην τιμή που το αγόρασε, για το μέρος ή τα μέρη του ταξιδιού που δεν πραγματοποιήθηκαν και για το μέρος ή τα μέρη του ταξιδιού που ήδη πραγματοποιήθηκαν, εφόσον η πτήση δεν εξυπηρετεί πλέον κανένα σκοπό σε σχέση με το αρχικό ταξιδιωτικό του σχέδιο, […]

[…]».

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

7 Η εκχωρήτρια είχε επιβεβαιωμένη κράτηση για την πτήση που επρόκειτο να πραγματοποιήσει η Etihad Airways στις 7 Σεπτεμβρίου 2020 από το Ντίσελντορφ (Γερμανία) προς το Μπρισμπέιν (Αυστραλία), μέσω Αμπού Ντάμπι (Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα). Η κράτηση αφορούσε «ανοιχτό» εισιτήριο επιστροφής, δηλαδή χωρίς προσδιορισμό συγκεκριμένης ημερομηνίας για την πτήση επιστροφής. Το συνολικό καταβληθέν αντίτιμο για την πτήση μετ' επιστροφής ανερχόταν στα 1 189 ευρώ ανά επιβάτη. Η εκχωρήτρια είχε καταβάλει το ως άνω ποσό σε ταξιδιωτικό πράκτορα.

8 Ωστόσο, η πτήση από το Ντίσελντορφ προς το Αμπού Ντάμπι ματαιώθηκε. Δεδομένου ότι ο ταξιδιωτικός πράκτορας κήρυξε πτώχευση τον Ιούλιο του 2020 χωρίς να έχει επιστρέψει το αντίτιμο του εισιτηρίου, ο πατέρας της εκχωρήτριας απευθύνθηκε εξ ονόματός της στην Etihad Airways. Ο εν λόγω αερομεταφορέας τού πρότεινε να προβεί σε επίσημη τροποποίηση της κράτησης, πράγμα το οποίο αυτός αποδέχθηκε.

9 Στο πλαίσιο νέας τηλεφωνικής επικοινωνίας με υπάλληλο της υπηρεσίας εξυπηρέτησης επιβατών της Etihad Airways, ο πατέρας της εκχωρήτριας έλαβε υπόσχεση ότι υπέρ της εκχωρήτριας και του επιβάτη που επρόκειτο να τη συνοδεύσει στη ματαιωθείσα πτήση θα πιστώνονταν, πρώτον, εξαργυρώσιμα μίλια για πτήσεις της Etihad Airways, αξίας αντίστοιχης προς το καταβληθέν ποσό για την αγορά του εισιτηρίου τους, με διετή ισχύ, δεύτερον, επιπλέον μίλια αξίας 400 δολαρίων ΗΠΑ (USD) (περίπου 380 ευρώ) και, τρίτον, επιπλέον 5 000 μίλια «Etihad Guest». Προς τον σκοπό αυτόν, οι επιβάτες έπρεπε να δημιουργήσουν ατομικό λογαριασμό μιλίων στον διαδικτυακό τόπο της Etihad Airways, πράγμα το οποίο έπραξαν.

10 Μολονότι στον επιβάτη ο οποίος επρόκειτο να συνοδεύσει την εκχωρήτρια στη ματαιωθείσα πτήση έγινε πίστωση των μιλίων, σύμφωνα με τα υποσχεθέντα, εντούτοις τέτοια πίστωση δεν έγινε στον λογαριασμό της εκχωρήτριας.

11 Με επιστολή της 16ης Μαρτίου 2021, η Flightright ενημέρωσε την Etihad Airways ότι ασκούσε, στο όνομα του πατέρα της εκχωρήτριας και του επιβάτη που επρόκειτο να τη συνοδεύσει, το δικαίωμα επιλογής που τους παρέχεται βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 261/2004 και ζήτησε την εντός επτά ημερών επιστροφή του πλήρους αντιτίμου του εισιτηρίου για όλα τα μέρη του ταξιδιού που δεν πραγματοποιήθηκαν.

12 Με επιστολή της 13ης Αυγούστου 2021, η εκχωρήτρια δήλωσε «προληπτικώς» ότι «επιθυμεί επιστροφή του αντιτίμου των εισιτηρίου σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο α′, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 261/2004» και ότι εκχωρεί «εκ νέου στην Flightright τις απαιτήσεις της ως προς την επιστροφή του αντιτίμου».

13 Επιληφθέν σε πρώτο βαθμό, το Amtsgericht Düsseldorf (ειρηνοδικείο Ντίσελντορφ, Γερμανία) απέρριψε την αγωγή της Flightright με αίτημα την επιστροφή του συνολικού αντιτίμου του εισιτηρίου, κρίνοντας ότι η εταιρία αυτή μπορούσε να αξιώσει το πολύ αποζημίωση για το κόστος της πτήσης μετάβασης, το οποίο όμως δεν προσδιόρισε ακόμη και αφού κλήθηκε προς τούτο από το εν λόγω δικαστήριο.

14 Η Flightright άσκησε έφεση κατά της ως άνω απόφασης ενώπιον του Landgericht Düsseldorf (πρωτοδικείου Ντίσελντορφ, Γερμανία), το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο, και ζήτησε να υποχρεωθεί η Etihad Airways να της καταβάλει το ποσό των 1 189 ευρώ, εντόκως από 24 Μαρτίου 2021.

15 Το αιτούν δικαστήριο έχει αμφιβολίες προς δύο ζητήματα. Αφενός, διερωτάται αν το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο α′, σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 261/2004, έχει την έννοια ότι η εκχωρήτρια, αποδεχόμενη την επιστροφή υπό μορφή μιλίων και δημιουργώντας στον διαδικτυακό τόπο της Etihad Airways λογαριασμό μιλίων στον οποίο επρόκειτο τα μίλια αυτά να πιστωθούν, «συμφώνησε ενυπογράφως», κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 3, ως προς τον τρόπο αυτόν επιστροφής, έστω και αν δεν επιβεβαίωσε ότι συμφωνεί προς τούτο με ιδιόχειρη υπογραφή.

16 Αφετέρου, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η εκχωρήτρια μπορεί να ανακαλέσει την επιλογή της για επιστροφή υπό τη μορφή μιλίων και να αξιώσει εκ νέου την επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου υπό τη μορφή χρηματικού ποσού, στην περίπτωση που παρά τη συναφθείσα προς τούτο συμφωνία ο πραγματικός αερομεταφορέας δεν πιστώνει μίλια στον λογαριασμό μιλίων που αυτή δημιούργησε.

17 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Landgericht Düsseldorf (πρωτοδικείο Ντίσελντορφ) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο α', σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 3, του [κανονισμού 261/2004], την έννοια ότι ο επιβάτης έχει συμφωνήσει εγκύρως και ενυπογράφως να του επιστραφεί το αντίτιμο του εισιτηρίου υπό τη μορφή ταξιδιωτικών κουπονιών και πιστώσεων, όταν έχει δημιουργήσει ο ίδιος μέσω του διαδικτυακού τόπου της αεροπορικής εταιρίας ηλεκτρονικό λογαριασμό πελάτη, στον οποίο επρόκειτο να μεταφερθούν τα ταξιδιωτικά κουπόνια και οι πιστώσεις, χωρίς να έχει επιβεβαιώσει με ιδιόχειρη υπογραφή ότι είναι σύμφωνος με τον συγκεκριμένο τρόπο επιστροφής;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα: Μπορεί ο επιβάτης να ανακαλέσει την έγκυρη συγκατάθεση που έδωσε αρχικώς για την επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου υπό τη μορφή ταξιδιωτικών κουπονιών και πιστώσεων και να ζητήσει αντ' αυτής την καταβολή σε χρήμα, αν η αεροπορική εταιρία δεν πιστώσει στη συνέχεια ταξιδιωτικά κουπόνια και πιστώσεις στον λογαριασμό του πελάτη, όπως είχε υποσχεθεί;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

18 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 261/2004, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση ματαίωσης πτήσης από τον πραγματικό αερομεταφορέα, ο επιβάτης θεωρείται ότι έχει «συμφωνήσει ενυπογράφως» για την επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου με ταξιδιωτικά κουπόνια αν έχει δημιουργήσει στον διαδικτυακό τόπο του πραγματικού αερομεταφορέα λογαριασμό μιλίων στον οποίο επρόκειτο να μεταφερθούν τα ταξιδιωτικά αυτά κουπόνια, χωρίς όμως να έχει επιβεβαιώσει με ιδιόχειρη υπογραφή ότι συμφωνεί για την επιστροφή του αντιτίμου με τον συγκεκριμένο τρόπο.

19 Δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 261/2004, σε συνδυασμό με το άρθρο του 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', σε περίπτωση ματαίωσης πτήσης ο επιβάτης έχει δικαίωμα να του επιστραφεί το πλήρες αντίτιμο του εισιτηρίου του, εντός επτά ημερών και στην τιμή που το αγόρασε, με τους τρόπους που αναφέρονται στο άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού.

20 Η τελευταία αυτή διάταξη προβλέπει ότι το επιστρεπτέο ποσό καταβάλλεται σε ρευστό, με ηλεκτρονικό τραπεζικό έμβασμα, με τραπεζική εντολή ή επιταγή, ή, εφόσον συμφωνήσει ενυπογράφως ο επιβάτης, με ταξιδιωτικά κουπόνια (voucher) ή/και άλλες υπηρεσίες.

21 Από τον συνδυασμό του άρθρου 7, παράγραφος 3, και του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 261/2004 προκύπτει ότι με τις διατάξεις αυτές ο νομοθέτης της Ένωσης οριοθέτησε τους τρόπους επιστροφής του αντιτίμου του εισιτηρίου σε περίπτωση ματαίωσης πτήσης. Ειδικότερα, από τη δομή του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού προκύπτει ότι η επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου γίνεται κατά πρώτο λόγο με την καταβολή χρηματικού ποσού. Αντιθέτως, η επιστροφή του αντιτίμου με ταξιδιωτικά κουπόνια εμφανίζεται ως

επικουρικός τρόπος επιστροφής, δεδομένου ότι υπόκειται στην πρόσθετη προϋπόθεση να «συμφωνήσει ενυπογράφως ο επιβάτης» (απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, Cobult, C-76/23, EU:C:2024:253, σκέψη 20).

22 Μολονότι ο κανονισμός 261/2004 δεν ορίζει την έννοια της φράσης «εφόσον συμφωνήσει ενυπογράφως ο επιβάτης» στο άρθρο του 7, παράγραφος 3, το Δικαστήριο έχει εντούτοις κρίνει ότι, υπό το πρίσμα του επιδιωκόμενου από τον κανονισμό σκοπού διασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και του καθήκοντος ενημέρωσης που υπέχει ο πραγματικός αερομεταφορέας, όπως προκύπτουν, κατ' ουσίαν, από τις αιτιολογικές σκέψεις 1, 2, 4 και 20 του κανονισμού, η φράση αυτή προϋποθέτει, αφενός, ότι ο επιβάτης ήταν σε θέση να επιλέξει αποτελεσματικά και έχοντας πλήρη ενημέρωση και, κατά συνέπεια, να συγκατατεθεί ελεύθερα και εν επιγνώσει στην επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου του με ταξιδιωτικό κουπόνι και όχι με την καταβολή χρηματικού ποσού (πρβλ. απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, Cobult, C-76/23, EU:C:2024:253, σκέψεις 21 και 26 έως 29).

23 Αφετέρου, όσον αφορά τον τύπο της συμφωνίας του επιβάτη, το Δικαστήριο έχει επισημάνει ότι πρέπει να προστεθεί ότι, εφόσον ο επιβάτης έχει λάβει σαφείς και πλήρεις πληροφορίες, η ενυπόγραφη συμφωνία του, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 261/2004, μπορεί να καλύπτει ιδίως τη ρητή, οριστική και ανεπιφύλακτη αποδοχή της επιστροφής του αντιτίμου του εισιτηρίου με ταξιδιωτικό κουπόνι, μέσω της αποστολής εντύπου το οποίο συμπληρώνει στον διαδικτυακό τόπο του πραγματικού αερομεταφορέα χωρίς αυτό το έντυπο να φέρει την ιδιόχειρη ή ψηφιακή υπογραφή του (πρβλ. απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, Cobult, C-76/23, EU:C:2024:253, σκέψη 34).

24 Το Δικαστήριο έχει, συνεπώς, κρίνει ότι, σε περίπτωση ματαίωσης πτήσης από τον πραγματικό αερομεταφορέα, ο επιβάτης θεωρείται ότι έχει «συμφωνήσει ενυπογράφως» για την επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου με ταξιδιωτικό κουπόνι αν συμπληρώσει ηλεκτρονικό έντυπο στον διαδικτυακό τόπο του πραγματικού αερομεταφορέα, επιλέγοντας τον τρόπο αυτόν επιστροφής του αντιτίμου του εισιτηρίου κατ' αποκλεισμό της επιστροφής του αντιτίμου του εισιτηρίου σε χρήμα, εφόσον ήταν σε θέση να επιλέξει αποτελεσματικά και έχοντας πλήρη ενημέρωση και, κατά συνέπεια, να συγκατατεθεί εν επιγνώσει στην επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου με ταξιδιωτικό κουπόνι και όχι με την καταβολή χρηματικού ποσού, όπερ προϋποθέτει ότι ο πραγματικός αερομεταφορέας έχει παράσχει, με θεμιτό τρόπο, στον επιβάτη σαφείς και πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τους διάφορους τρόπους επιστροφής του αντιτίμου του εισιτηρίου οι οποίοι του προσφέρονται (απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, Cobult, C-76/23, EU:C:2024:253, σκέψη 37).

25 Ως εκ τούτου, η φράση «εφόσον συμφωνήσει ενυπογράφως ο επιβάτης», στο άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 261/2004, δεν μπορεί να ερμηνευθεί στενά υπό την έννοια ότι θέτει μια τυπική προϋπόθεση, όπως η ιδιόχειρη υπογραφή, προκειμένου ο επιβάτης να μπορεί να δηλώσει εγκύρως τη ρητή, οριστική και ανεπιφύλακτη αποδοχή της επιστροφής του αντιτίμου του εισιτηρίου του με ταξιδιωτικό κουπόνι.

26 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η δημιουργία από τον επιβάτη λογαριασμού μιλίων στον διαδικτυακό τόπο της Etihad Airways προκειμένου ο εν λόγω αερομεταφορέας να πιστώσει εκεί τα μίλια τα οποία ανέλαβε τη δέσμευση να χορηγήσει στον επιβάτη αρκεί προκειμένου να γίνει δεκτό ότι συντρέχει τέτοια ρητή, οριστική και ανεπιφύλακτη αποδοχή, εκ μέρους του επιβάτη, της επιστροφής του αντιτίμου του εισιτηρίου με τον συγκεκριμένο τρόπο.

27 Πλην όμως, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι το γεγονός και μόνο της δημιουργίας ενός τέτοιου λογαριασμού μιλίων στον διαδικτυακό τόπο του αερομεταφορέα αρκεί αυτό καθεαυτό για να θεωρηθεί ότι συντρέχει ρητή, οριστική και ανεπιφύλακτη αποδοχή, εκ μέρους ενός επιβάτη, δεδομένου ότι η δημιουργία του λογαριασμού μπορεί να είναι απλώς ενδεικτική της βούλησης ενός καταναλωτή να συμμετάσχει γενικώς στο πρόγραμμα μιλίων του αερομεταφορέα, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

28 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 261/2004, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση ματαίωσης πτήσης από τον πραγματικό αερομεταφορέα, ο επιβάτης δεν θεωρείται ότι έχει «συμφωνήσει ενυπογράφως» για την επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου με ταξιδιωτικά κουπόνια αν έχει δημιουργήσει στον διαδικτυακό τόπο του πραγματικού αερομεταφορέα λογαριασμό μιλίων στον οποίο επρόκειτο να μεταφερθούν τα ταξιδιωτικά αυτά κουπόνια, χωρίς όμως να έχει επιβεβαιώσει ότι συμφωνεί για την επιστροφή του αντιτίμου με τον συγκεκριμένο τρόπο, δηλώνοντας τη ρητή, οριστική και ανεπιφύλακτη αποδοχή του.

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

29 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

30 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ’ αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 295/91, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 261/2004,

έχει την έννοια ότι:

σε περίπτωση ματαίωσης πτήσης από τον πραγματικό αερομεταφορέα, ο επιβάτης δεν θεωρείται ότι έχει «συμφωνήσει ενυπογράφως» για την επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου με ταξιδιωτικά κουπόνια αν έχει δημιουργήσει στον διαδικτυακό τόπο του πραγματικού αερομεταφορέα λογαριασμό μιλίων στον οποίο επρόκειτο να μεταφερθούν τα ταξιδιωτικά αυτά κουπόνια, χωρίς όμως να έχει επιβεβαιώσει ότι συμφωνεί για την επιστροφή του αντιτίμου με τον συγκεκριμένο τρόπο, δηλώνοντας τη ρητή, οριστική και ανεπιφύλακτη αποδοχή του.

(υπογραφές)